

діяльності, та разом із Українським транспортно-логістичним центром централізують управління всіма вантажними вагонами вітчизняних й закордонних компаній-операторів;

– зростання рівня якості та скорочення собівартості ремонтних послуг для підприємств-власників вантажних вагонів на договірній основі, а також забезпечення працездатного стану вагонів, що надаються в оренду шляхом оптимізації потужності вагоноремонтної бази, за принципом раціонального скорочення кількості вагонних депо у відповідності до науково обгрунтованої програми ремонту та мінімізації капітальних вкладень на їх модернізацію.

Нова організаційна структура управління та ремонту вантажних вагонів передбачає:

– впровадження нової технології управління вантажними перевезеннями шляхом організації кількох управлінських компаній, які б мали право розпоряджатися універсальними вагонами інших вітчизняних компаній-операторів, що знаходяться у них на правах оренди, та самостійно направляти їх у поточні та планові види ремонту; організувати перевезення вантажів у спеціальних вагонах вітчизняних та закордонних компаній-операторів за визначеними нитками графіка на договірних умовах, залежно від виду та змісту договору; на основі додаткових договорів та за окрему плату виконувати поточні та планові види ремонту вантажних вагонів;

– реформування деповської вагоноремонтної бази для вантажних вагонів з врахуванням можливості подальшої спеціалізації, концентрації окремих видів ремонту, проведення реконструкції вагонних депо та оптимізації їх виробничих потужностей; приєднання частини вагоноремонтних депо до залежних компаній-операторів; побудови нової організаційної структури управління ремонтною базою в умовах акціонування галузі.

Рационалізація процесу вантажних перевезень дозволить прискорити швидкість і якість доставки вантажів промислових підприємств, покращити техніко-економічні показники використання рухомого складу і, тим самим, скоротити транспортні витрати підприємств-клієнтів залізниці в межах Дніпропетровської області та підвищити їх конкурентоспроможність.

ВИКОРИСТАННЯ ВНУТРІШНІХ РЕЗЕРВІВ ЯК ОСНОВА СТРАТЕГІЇ ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ВУГІЛЬНИМИ ШАХТАМИ

Вагонова О.Г., Паніж Ю.С., Державний ВНЗ «НГУ», м. Дніпропетровськ, Україна

Вугільна шахта являє собою систему, яка в кожен даний момент має в своєму розпорядженні певні резерви. Серед цих резервів можна виділити технологічні, які у свою чергу підрозділяються на загальношахтні і резерви окремих виробничих ланок [1]. Важливими є резерви організаційні, які характеризують безпосередньо використання часу робітників, рівень їх кваліфікації, а також міру використання можливостей устаткування інших елементів шахтного господарства. Природна компонента при підземному видобутку вугілля завжди вносила і буде вносити елементи невизначеності у процеси управління розвитком вугільних шахт. Ця невизначеність потребує певних резервів пропускних здатностей технологічних ланок. У одних з них (поверхневий комплекс або підйом) цей резерв є мінімальним, а у інших (очисні роботи, або транспортування) – значним.

Якщо розглядати шахту з точки зору резервування її роботи, то Залознова Ю.С. вважає доцільним розділити всю сукупність процесів на дві групи: процеси, які безпосередньо впливають на обсяг видобутку, і процеси, які забезпечують роботу шахти в цілому. До першої групи відносяться основні виробничі процеси і ті, які безпосередньо впливають на підсистеми основного виробничого процесу. До другої групи – процеси, які підтримують функціонування і розвиток системи [2]. Такий розподіл трохи умовний, оскільки на величину видобутку і роботу шахти впливають в принципі всі процеси, але цей вплив зовсім різний, а отже, і значення міри резервування пропускної спроможності окремих ланок на кінцеві результати роботи шахти неоднакове. Найскладніше, і що вимагає значних витрат, – це створення резервів у ланках першої групи і, в першу чергу, це пов'язано з провітрюванням шахти, транспортуванням корисних копалин, станом виробок. Відзначимо, що транспортування корисних копалин охоплює всю сукупність процесів всередині шахті і на поверхні: від очисного вибою до навантаження в

залізничні вагони. Через те, що шахта являє собою просторову систему, розвиток її в часі призводить об'єктивно до зниження резервів. Це можна простежити за кожним процесом. Припустимо, існуюча схема провітрювання дозволяє не лише забезпечити відповідно до існуючих вимог необхідний обсяг видобутку, але і містить деякий регламентований резерв. У міру відпрацювання запасів вугілля зростає довжина виробок і їх аеродинамічний опір. Для того, щоб подати в очисний вибій і інші виробки необхідну кількість повітря, вентилятор головного провітрювання повинен працювати з великим навантаженням, тобто використовувати резерви, які в нього є. Після того як ці резерви будуть вичерпані, зменшиться кількість повітря, що подається в шахту, або швидкість руху струменя, і процес провітрювання стає обмежувальним чинником. При аналізі можливих напрямків розвитку вугільних шахт особлива роль приділяється питанням надійності резервування для компенсації негативного впливу природної компоненти. Для будь-якої шахти регіону це означає визначення такої структури технологічної схеми, яка б гарантувала поставку на енергетичний ринок високоякісної готової вугільної продукції. Надійність - це комплексна властивість, вона характеризується низкою одиничних властивостей, таких як безвідмовність, ремонтпридатність, стійкість, режимна керованість, безпека та ін. Особливе місце в цій послідовності займає поняття виживання, оскільки є виключно системною властивістю для збиткового підприємства. Поняття живучості шахт зв'язується з можливістю істотного скорочення виробничого потенціалу під впливом особливої складності відпрацювання запасів і різкого скорочення бюджетного субсидування. При цьому розглядаються первинні непередбачувані порушення (аварії в лавах, відмова окремих елементів в мережі виробок тощо.), що описуються показниками на основі ретроспективних статистик. Слід визнати, по-перше, що резервування не розраховано на повну відмову системи під впливом слабких первинних порушень, по-друге, великомасштабні порушення є важко передбачуваними і не мають вираженого ймовірнісного характеру. Такими діями можуть бути активні зовнішні впливи у вигляді, наприклад, директивного закриття збиткових підприємств.

Отже, існування шахт за рахунок резервування можна визначити як властивість протистояти великомасштабним зовнішнім діям (непередбаченим або умисним), зберігаючи здатність функціонувати з допустимими показниками ефективності. Очевидно, що підвищення рівня існування вугільних підприємств досягається збільшенням витрат на додаткове резервування технологічних підсистем. Таким чином, стан резервів шахти, особливо по основних виробничих процесах, що безпосередньо задіяні в процесі вуглевидобутку, впливає на економічні результати роботи шахти, хоча останні залежать не лише від цього. У будь-якому разі надійність відпрацювання запасів шахт з досить тривалими термінами експлуатації може забезпечити доцільне використання внутрішніх резервів підприємств.

Література: 1. Поддержание мощности шахт и инвестиционные процессы в угольной промышленности Украины: монография / Г.Г. Пивняк, А.И. Амоша, Ю.П. Яценко и др. – К.: Наук. думка, 2004. – 312 с. 2. Залознова Ю.С. Економічні аспекти розвитку вугільних шахт як виробничих систем: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.06.01 «Економіка, організація і управління підприємствами» / Ю.С. Залознова. – Донецьк, 2005. – 19 с.

МЕХАНІЗМИ РЕАЛІЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНОЇ ФУНКЦІЇ ДЕРЖАВИ

Величко Л.А., АМУ, м. Київ, Україна

Соціальна функція сучасних держав у змістовному, інституціональному й методологічному аспекті не може проявлятися одноманітно внаслідок географічних (територія у всіх різна), етнокультурних (менталітет, традиції) й економічних розбіжностей, що, у свою чергу, з необхідністю визначає існування різних типів соціальних держав на сьогодні.

Ідея модифікації соціальної функції держави не є винятковою прерогативою сучасної України, це загальносвітова тенденція, обумовлена об'єктивними закономірностями. Останнім часом практично в усіх сучасних державах досить істотно проявляється тенденція скорочення бюджетних витрат на соціальні потреби, пенсійне забезпечення, що вимагає певного наукового